

Banffeligheder derved, idet han har meent, at Loven ikke gjaldt der. Nu siger vel den ærede Rigsdagsmand for Holbæk Amts 2den Valgkreds (Tscherning) at denne Lov er en borgerlig Lov, men dertil kan jeg ikke give ham Ret; den angaaer rigtignok ikke Kirkens Troeslære, men derimod Kirkens Forsatning, og Enhver, som træder ud af Folketirken, har ikke noget med denne Lov at gjøre. Det forekommer mig derfor klart, at det maa være en kirkelig Lov, og at den ogsaa maa gjælde i Tørningelehn, paa Als og Vrå, skjøndt der maaskee formaliter burde være en udtrykkelig Udtalelse fra den paa disse Steder i kirkelig Henseende vel endnu absolute, souveraine Konge om, at dette Forhold var tilstede. Jeg kan dertil sige, at jeg fra forskjellige Sider har hørt udtale megen Beklagelse over dette Forhold, og at jeg har modtaget flere Opfordringer til at bringe det frem her, for igjennem Rigsdagen at virke hen til, at dette Forhold maatte blive ordnet. Jeg har ogsaa efterkommet denne Opfordring, idet jeg i forrige Samling, den første Gang den ærede Minister var her tilstede som Minister, tillod mig at udtale Ansættelsen om en nærmere Løsning af dette Forhold, og jeg maa maaskee tilføje, at skjøndt jeg naturligtvis gjorde det som Rigsdagsmand for en Kreds, der hører under Kongeriget, var dog ogsaa dette, da jeg som sagt er bosat i Tørningelehn, en Røst fra en Beboer derovre. Jeg har selv haft Leilighed til at føle det Trykkende i denne Udpylling, ikke fordi jeg har tænkt paa at gjøre Brug af Loven om Sognebaandets Løsning, men fordi vi f. Ex. ved Skolen i mange Aar havde holdt en Søndags-Gudstjeneste i Skolestuen uden at ane, at deri var noget Ulovligt, indtil det af den slesvigste Overmyndighed blev mig sagt, at det var ulovligt efter den slesvigste Lovgivning, som i dette Punkt skulde gjælde. Der skete imidlertid Intet for at forhindre det, og iaar er den slesvigste Lov i dette Punkt forandret, saa at det nu ikke længere har nogen practisk Betydning. Jeg kan nævne et andet lignende Tilfælde. Der har været en bekjendt omreisende Prædikant derovre, Mogens Sommer, hvis Omreisen blev forbudt af den slesvigste Overmyndighed ogsaa i det Tørningelehnske; og dette kunde jo let have

givet Anledning til forskjellige Banffeligheder, hvis han virkelig var kommen dertil. Ogsaa dette Forbud vil nok af sig selv falde bort ved den før omtalte Lov, men der bliver endda andre uløste Spørgsmaal tilbage, og det ikke blot af aandelig, men ogsaa af ligefrem materiel Betydning, f. Ex. Tienden. Det er maaskee snart det eneste Sted her i Landet, hvor Tienden endnu svares i Kjørvæn. Det er idetmindste Tilfældet i en Deel af det Tørningelehnske, og det forekommer mig af disse Oplysninger om Kirkelæserne, at det ogsaa maa være Tilfældet paa Als og Vrå. Idetmindste omtales der med Hensyn til Vrå, at „Tiendernes Beløb i Sæd kan ikke opgives, da det er variabelt“, og deri forekommer mig at ligge, at den ogsaa der endnu maa hedes i Kjørvæn. Dette Forhold hører nu rigtignok, idetmindste for Tørningelehns Vedkommende, ind under den slesvigste Lovgivning, men det er ogsaa vist, at Beboerne paa flere Steder ønske at faae Tienden afløst, hvad de, der leve under gunstigere Forhold i denne Henseende, ganske vist ikke vilde finde urimeligt, og at det i alt Fald i et Par Sogne, som jeg kjender, strander paa Præsternes Modstand. Dette forekommer det mig dog, at den ærede Minister maatte kunne hindre ved blot i Raldsbrevene at udtale, at Præsterne maatte finde sig i, naar Sognet forlangte det, at lade Tienden afløse paa lignende Maade, som Tilfældet har været i de andre Dele af Danmarks Rige. Der er altsaa flere Retninger, hvori det virkelig kunde være meget ønskeligt, at vi engang kom ud af de nuværende forviklede Forhold i kirkelig Henseende i disse Dele af Riget, og at der efter saa lang Tids Forløb kunde udkomme en ny Lov med Hensyn hertil, da den sidste er fra 1832 og endda kun angaaer Als og Vrå, og jeg haaber, at hvis Rigsdagen nægter de 2000 Rd., vil det være en alvorlig Opfordring for Regjeringen til i denne Henseende at træffe nærmere Foranstaltninger. Naar den ærede Rigsdagsmand, som indtager Pennesrørpladsen, udtalte sig saa indtrængende om, at vi skulle sørge for, at den danske Rigsdag kommer til at staae i god Ansæelseovre i disse Dele af Riget, saa er dette en Ansæelse, som ogsaa jeg flere Gange har haft Leilighed til at gjøre gjældende; det er